

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 1 d. Nr. 21RE-1062
(AG-889/07-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos žemės ūkio bendrovės (toliau – ŽŪB) (duomenys neskelbtini) 2025-10-21 skundą dėl atsakovės Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros 2025-09-29 sprendimo Nr. APVA-5552 „Dėl sprendimo atmesti paraišką Nr. KK-AM-J04-0017“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja prašo Komisijos panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra, APVA) 2025-09-29 sprendimą Nr. APVA-5552 „Dėl sprendimo atmesti paraišką Nr. KK-AM-J04-0017“ (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą iš naujo įvertinti paraišką pagal kvietimo metu galiojusius kriterijus.

Paaaiškino, kad 2025-07-30 pateikė paraišką „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas 2025-04“ Nr. KK-AM-J04-0017 (toliau – Paraiška), kurioje nurodytas projekto pavadinimas „Energijos vartojimo efektyvumo priemonių diegimas ŽŪB (duomenys neskelbtini) (toliau – Projektas). Priemonės tikslas – energijos vartojimo efektyvumo didinimas, pagrindinis reikalavimas sutaupyti ne mažiau kaip 10 MWh/metus energijos. Projekto esmė – technologinės įrangos (naujos kartos kombaino) įsigijimas vietoj seno turimo kombaino, dėl ko būtų sutaupoma daugiau kaip 10 MWh/metus energijos. Sprendime informuota, kad vadovaujantis Aplinkos ministro 2022-06-01 įsakymu Nr. D1-160 patvirtinto 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo (toliau – Aprašas) 5 priedo 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ veiklos „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – PFSA) 8.1 punktu, Agentūra atliko pareiškėjos Paraiškos Projekto vertinimą valstybės pagalbos atitikties Reglamento Nr.651/2014 38 straipsniui ir PFSA 5.4 punkto nuostatoms. Sprendime konstatuota, kad atsižvelgus į tai, kad projekto paraiškoje numatytas įsigyti įrenginys naudoja iškastinį kurą ir neatitinka PFSA 5.4 punkto, o PFSA 8.2. punkte nurodyta, kad valstybės pagalba neteikiama: < 8.2.4. pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnius >. Pareiškėja nesutinka su Sprendimu.

Pareiškėja nurodo, kad PFSA 5.4. punkte pateiktas dokumentų sąrašas (Jungtinių Tautų DVT, Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimas), kuriuos turi atitikti

projektas, bet nenurodyti konkretūs reikalavimai darnaus vystymosi tikslams, kas nesuderinama su administravimo taisyklių nuostatomis. Nurodyti dokumentai apima plačius reikalavimus, todėl nenurodžius konkrečių reikalavimų, projekto atitikimo horizontaliesiems principams sudaro sąlygas subjektyviam vertinimui ir pažeidžia teisinio tikrumo principą, numatytą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 3 straipsnyje. Atkreipė dėmesį, kad PFSA 17.1. papunktyje nustatomi konkretūs reikalavimai dėl horizontaliųjų principų.

Sprendime darnaus vystymosi tikslams (toliau – ir DVT) (17) pavadinimai paimti ne iš oficialaus dokumento, o iš darnaus vystymo svetainėje pateiktos vaizdinės medžiagos, laisvai interpretuojant tikslų apibūdinimą ir neįvertinant iškeltų uždavinių (169 uždaviniai) kiekvieno tikslo pasiekimui, kas iškraipo realią situaciją. Pareiškėja nesutinka su Agentūros vertinimu ir tvirtina, kad projektas atitinka visus DVT (arba yra neutralus), nurodytus Sprendime. DVT 7 - Iki 2030 m. užtikrinti visuotinę prieigą prie prieinamų, patikimų ir modernių energijos paslaugų. Sprendime įvardinta, kaip „Įperkama ir švari energija“. Šis punktas orientuotas valstybėms, politikos formuotojams, energetikos gamintojams ir tiekėjams, kurie turi: išplėsti elektros tinklus į kaimo / atokias vietas, investuoti į naujas jėgaines (ypač iš atsinaujinančių šaltinių), užtikrinti, kad kaina būtų prieinama gyventojams. Projektas nesiejamas su šio tikslo įgyvendinimu, todėl Agentūros vertinimas, kad projektas neatitinka šio tikslo yra neteisingas. DVT 13 – Imtis skubių priemonių kovojant su klimato kaita ir jos padariniais. Projektu aiškiai prisidedama prie šio tikslo įgyvendinimo, kadangi mažinamas energijos vartojimas (mažinama daugiau kaip 10 MWh per metus, kaip reikalauja PFSA) ir atitinkamai mažinamas ŠESD. DVT 15 - Saugoti, atkurti ir skatinti tvarią sausumos ekosistemų naudojimo praktiką, tvariai tvarkyti miškus, kovoti su dykumėjimu, stabdyti ir atstatyti žemės degradaciją bei stabdyti biologinės įvairovės nykimą. Rašte įvardinta kaip „Gyvybė žemėje“. Investicija atitinka iškeltą tikslą, kadangi orientuota į tvarų žemės dirbimą, skatina tvarią ekosistemų naudojimo praktiką. Planuojamas įsigyti pusiau vikšrinis kombainas Lexion 8700TT yra inovatyvi žemės ūkio įranga, atitinkanti ES emisijos, aplinkosauginius ir tvarumo reikalavimus ir tai buvo pagrįsta Paraiškoje. Tai yra efektyviausia esama technologija aplinkosauginiu požiūriu.

Pareiškėja nurodo, kad Paryžiaus susitarime jokiam kontekste neminimas iškastinis kuras. Susitarimas skatina šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą ir viena iš priemonių yra energijos vartojimo efektyvumas, ko siekiama ir pateiktu Projektu. Perėjimas prie atsinaujinančios energijos įvardinama kaip atskira priemonė. Projektu ne tik mažinamas energijos vartojimas bet ir mažinamas iškastinio kuro naudojimas dėl efektyvumo ir dalinai pakeičiant jį elektros energija (hibridinė technologija).

Sprendime pateikti argumentai neatitinka tikrovės, nes: 1) projektu užtikrintas ŠESD mažinimas per energijos vartojimo mažinimą, kaip to ir reikalauja PFSA ir vertinimai pateikti Energijos vartojimo audito ataskaitoje; 2) užtikrina taršos prevencijos principo įgyvendinimą, kadangi kombaino vikšrinė sistema sumažina dirvožemio suslėgimą, kas ypač svarbu ekstremalių oro sąlygų metu – geresnis drenažas ir mažesnė erozija. Naujausios emisijų kontrolės technologijos (atitinkančios „Stage V“ standartą) užtikrina mažesnę oro taršą. Tikslus derliaus nuėmimas sumažina pesticidų ir trąšų perteklių, nes mažiau reikia papildomų intervencijų. Dėl mažesnio dirvožemio pažeidimo ir tikslesnio darbo sumažėja poveikis laukinei gyvūnijai ir augmenijai; 3) atitinka pagrindinius žiedinės ekonomikos principus nes pasižymi dideliu energijos ir išteklių efektyvumu – jo pažangūs varikliai sumažina emisijas, o tikslioji žemdirbystė leidžia taupyti kurą ir išvengti perteklinio darbo. Gamyboje naudojamos perdirbamos medžiagos, o konstrukcija sukurta taip, kad būtų lengvai remontuojama ir atnaujinama, pailginant kombaino tarnavimo laiką. Vikšrinė važiuoklė saugo dirvožemį nuo suslėgimo, išlaikydama jo derlingumą ir mažindama poreikį papildomiems ištekliams. Be to, kombainas kaupia ir analizuoja duomenis, padedančius dar labiau optimizuoti žemės ūkio procesus bei mažinti poveikį aplinkai.

Pusiau vikšrinio kombaino įsigijimas nepažeidžia Europos Sąjungos tvarumo tikslų, kaip jie apibrėžti Reglamente (ES) 2020/852. Priešingai – ši pažangi technologinė įranga prisideda prie klimato kaitos švelninimo, taršos mažinimo ir dirvožemio apsaugos.

Projektas nedaro reikšmingos žalos. Pagal taksonomijos reglamentą reikšminga žala suprantama, kaip didelis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, didelis išmetamų taršalų kiekis,

didelė žala gamtai ir pan. Technologinio įrenginio įsigijimas/pakeitimas ne tik, kad yra neutralus šiuo atžvilgiu bet ir sumažina žalą gamtai ir jokių būdu nedaro reikšmingos žalos.

Agentūra Sprendime nurodo, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas. Tokia Sprendimo formuluotė nėra grindžiama teisės aktais ir neatitinka Reglamento nuostatų, kadangi Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas – supaprastinti valstybės pagalbos teikimą, paskelbiant tam tikras pagalbos kategorijas suderinamomis su vidaus rinka pagal Europos Sąjungos sutarties 107 ir 108 straipsnius (nurodytas pačiame Reglamente). Reglamente nėra įvardinta, kad bet koks įrenginys, naudojantis iškastinį kurą, negali būti finansuojamas pagal EVE priemonę. Aplinkos ministerijos tinklapyje nurodyta, kad „Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo 14 str. 3 dalyje įtvirtintas KKP lėšų naudojimas, pagrindinis tikslas – finansuoti projektus, kurie prisideda prie Lietuvos klimato tikslų pasiekimo (kiekybinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo) (Klimato kaitos programa: lėšų naudojimas - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija), t. y. pagrindinis KKP tikslas yra ŠESD mažinimas. Iškastinio kuro pakeitimas neiškastiniu yra tik viena iš priemonių ŠESD mažinimui ir jeigu tokia priemonė finansuojama, ji turi būti aiškiai įvardinama PFSA (kaip, pvz., AEI, Iškastinio kuro naudojimo mažinimas įmonėse). EVE finansavimo apraše aiškiai nurodyta, kad finansuojama veikla (kaip ŠESD mažinimo priemonė) – energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurios padeda efektyviau vartoti energiją. Privalomas reikalavimas – sutaupyti ne mažiau kaip 10 MWh per metus. Reikalavimo keisti iškastinį kurą neiškastiniu PFSA nėra.

Agentūra technologinę įrangą/kombainą priskiria iškastiniu kuru kūrenamiems energijos renginiams ir remdamasi Reglamento (ES) Nr.651/2014 38 straipsnio 2 (b) papunkčiu investicijas šios įrangos įsigijimui priskiria netinkamoms/nefinansuojamos išlaidoms. Reglamente nėra pateiktas termino „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“ išaiškinimas. Agentūra taip pat nepateikė išaiškinimo ir pagrindimo, kokie įrenginiai priskiriami iškastiniu kuru kūrenamiems energijos įrenginiams, todėl toks Agentūros kvalifikavimas neatitinka Reglamento 38 straipsnio turinio ir yra nepagrįstas teisiškai.

Pareiškėja kreipėsi į įvairias tarnybas ir viešojo administravimo įstaigas prašymu paaiškinti, kas yra „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“ pagal Reglamento (ES) Nr.651/2014 38 straipsnio 2 (b) papunktį. Tik iš Konkurencijos tarnybos gautame atsakyme nurodoma: „Reglamentas 651/2014 (toliau – GBER) nepateikia konkretaus „iškastiniu kuru kūrenamų energijos įrenginių“ sąvokos išaiškinimo, tačiau Komisija yra pateikusi keletą atsakymų į įvairių valstybių narių paklausimus“ iš kurių matyti, kad „Sąvoka „energijos įranga“ turi bendrą prasmę ir platų taikymą ES teisėje. Ji apima įvairius energetikos įrangos tipus – nuo elektros energijos gamybos iki šildymo sistemų.“ Tokiame apibrėžime nėra aiškiai įvardinta, kad technologinė įranga priskiriama „energijos įrenginių, kūrenančių iškastinį kurą“ kategorijai. Pagal pateiktą apibrėžimą galima suprasti, kad tai yra energiją gaminantys, perduodantys, kaupiantys ir pan. įrengimai, bet ne technologinė įranga. Kitos institucijos atsakymų/išaiškinimų nepateikė. Aplinkos ministerijos 2025-08-21 rašte Nr. D8 (E)-3473 „Dėl tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų“, kuriuo vadovavosi Agentūra vertindama Paraišką, taip pat nėra išaiškinimo, kas yra „energijos įrenginiai, kūrenantys iškastinį kurą“.

Esant tokiam neapibrėžtumui, Reglamento punkto, kuriam nėra vienareikšmiško išaiškinimo taikymas, prieštarauja teisinio aiškumo principui. Pagal Europos Sąjungos teisės viršenybės ir tiesioginio taikymo principus, nacionalinės institucijos negali siaurinti ES reglamento taikymo apimties nustatydamos papildomus reikalavimus, kurie nėra numatyti pačiame reglamente.

Būtina pažymėti, kad analogiškas kvietimas EVE priemonei buvo skelbiamas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (EIM) (priemonę administruojo Inovacijų agentūra). Kvietimo finansavimo sąlygose buvo aiškiai įvardinta, kad valstybės parama teikiama vadovaujantis ES Reglamento 651/2014 38 straipsnio nuostatomis, kaip ir APVA administruojamoje priemonėje. EIM pagal šią priemonę skyrė finansavimą mažiausiai vienai iškastinį kurą/dyzeliną naudojančiai technologinei įrangai. Taip pat, Inovacijų agentūros pateiktuose DUK, buvo pateiktas atsakymas į paklausimą pagal EVE priemonę, iš kurio aiškiai matosi, kad EVE priemonė nedaro jokių apribojimų energijos rūšims

ir nereikalauja keisti energijos rūšį (nėra privaloma keisti suvartojamos energijos rūšį, pakanka sumažinti energijos suvartojimą). Tokiu būdu, nepaisant to, kad abi ministerijos įgyvendina priemonę, grindžiamą Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsniu, praktikoje taikomi skirtingi tinkamumo kriterijai. EIM finansavo investicijas į dyzelinę technologinę įrangą, o Aplinkos ministerija tokių investicijų nelaiko tinkamomis finansuoti. Susidaro situacija, kai ta pati priemonė remiama tuo pačiu ES reglamentu yra diferencijuojama pagal institucijas, kas gali pažeisti teisėtų lūkesčių principą, vienodo taikymo principą bei skaidrumo reikalavimus.

Pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujasi pareiškėjai rengdami paraiškas finansavimui, yra projektų finansavimo sąlygų aprašas. Administravimo taisyklėse nurodyta, kad: „16. Projektų finansavimo sąlygų apraše turi būti detalizuota ir pateikta visa informacija, reikalinga PĮP parengti ir projektui įgyvendinti.“. PFSA nėra nurodyta, kad bet kokia įranga, naudojanti ar galinti naudoti iškastinį kurą nefinansuojama, nors tai yra esminė nuostata, kuri turėtų būti įvardinta aiškiai ir nedviprasmiškai. Tokiu būdu toks reikalavimas yra neteisėtas arba jis neišvardintas PFSA, kas pažeidžia Administravimo taisyklių nuostatas.

Prie Agentūros sprendimo pridėtas Vengrijos raštas, kuriame pateikta informacija nebuvo teikiama nei paraiškų rengimo, nei vertinimo metu, net ir konsultacinio pobūdžio forma. Šia informacija nebuvo vadovaujama kaip privaloma. Sprendime nepateikta jokių komentarų ar nuorodų į šį raštą, todėl jo paskirtis bei galimas poveikis Sprendimo priėmimui lieka neaiškūs. Bet kokiu atveju minėtas raštas neturi jokios teisinės galios ir nėra privalomas Europos Sąjungos valstybėms narėms, kas aiškiai nurodyta rašto paskutinėje pastraipoje. Pažymėtina ir tai, kad Vengrijos paklausimas, pagal dokumente nurodytą datą, buvo pateiktas dar iki įsigaliojant Reglamento (ES) 38 straipsnio 2 (b) daliai. Rašte aiškiai pažymėta: „šis atsakymas pateikiamas kaip bendro pobūdžio aiškinimas ir nėra teisiškai privalomas. Jis neatspindi privalomos Europos Komisijos pozicijos. Galutinį vertinimą dėl konkrečios valstybės pagalbos priemonės teisėtumo Komisija pateiks tik tuo atveju, jei tokia priemonė bus oficialiai notifikuota pagal atitinkamas taisykles“. Atsižvelgus į tai, kad Europos Komisijos atsakymas buvo tik konsultacinio pobūdžio ir nebuvo oficialus sprendimas dėl notifikuotos pagalbos priemonės, jis negali turėti sprendimo galios atsisakant teikti paramą. Tokiu būdu priimtas sprendimas laikytinas priimtu be teisinio pagrindo ir todėl – neteisėtu. Atsisakymas teikti paramą, grindžiamas tik konsultacine nuomone, prieštarauja Europos Sąjungos valstybės pagalbos reguliavimui.

Rengiant Paraišką Agentūra ne kartą aiškiai telefonu konsultavo, kad dyzelinė technologinė įranga yra tinkama, jeigu ji sutaupo ne mažiau kaip 10 MWh/metus energijos, kas nurodyta ir PFSA. Tokius reikalavimus vienodai suprato pareiškėja, auditoriai, konsultantai ir Agentūros darbuotojai (pavardės gali būti pateiktos), konsultuodami pareiškėją paraiškos rengimo metu.

Vertinimo metu Agentūra pakeitė nuomonę vadovaudamasi Aplinkos ministerijos 2025-08-21 raštu Nr. D8 (E)-3473 „Dėl tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų“, kuris buvo parengtas uždarius kvietimą ir įpusėjus paraiškų vertinimo procesui. Šio rašto nuostatos buvo pagrindas Paraiškai atmesti. Tokiu būdu, buvo pažeisti teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių principai, kadangi administruojančios institucijos dokumentai – priemonės kvietimas, aprašas ir konsultacijos sukūrė pagrįstą tikėjimą, jog tokia įranga tinkama finansuoti, o vertinimo kriterijai buvo pakeisti ir pritaikyti jau pateiktai paraiškai. Institucijų (Agentūros ir Aplinkos ministerijos) veiksmai atskleidžia praktikos nenuoseklumą – sprendimai buvo keičiami jau vykstant paraiškų vertinimui, be pereinamojo laikotarpio ir be tinkamo išankstinio pareiškėjų informavimo.

Agentūros veiksmai, keičiant vertinimo kriterijus jau po paraiškos pateikimo ir taikant naujus reikalavimus, pažeidžia asmenų padėties nepabloginimo principą, įtvirtintą VAI 3 straipsnyje. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas negali pabloginti asmens, dėl kurio kreipimosi pradėta administracinė procedūra, padėties. Vertinimo kriterijų pakeitimas po paraiškos pateikimo ir jų taikymas atgaline data lėmė, kad pareiškėjos padėtis tapo blogesnė nei ji buvo pagal pirminį kvietimą, viešai pateiktas PFSA sąlygas ir Agentūros teikiamas konsultacijas, todėl toks veiksmas laikytinas neteisėtu.

Agentūros Sprendimas taip pat neatitinka gero administravimo ir proporcingumo principų, nes buvo priimtas be aiškaus teisinio pagrindo, neinformavus pareiškėjos apie kriterijų pakeitimą ir taikant priemones, kurios akivaizdžiai viršijo būtinybės ribas.

Atsižvelgus į išdėstytus argumentus ir faktines aplinkybes darytina išvada, kad Paraiškos vertinimas buvo atliktas pažeidžiant pagrindinius viešojo administravimo ir projektų administravimo principus bei teisės aktų nuostatas, kadangi: 1) vertinimas atliktas vadovaujantis nuostatomis, kurios nebuvo įvardintos (PFSA), taip pažeidžiant administravimo taisyklių 16 ir 17 punktuose įtvirtintą reikalavimą, kad PFSA turi aiškiai ir išsamiai apibrėžti visus vertinimo kriterijus ir reikalavimus, taikomus pareiškėjams; 2) buvo pažeistos administravimo taisyklių ir VAĮ nuostatos, nustatančios teisinio aiškumo ir skaidrumo principus. Vertinimo kriterijai buvo taikomi remiantis neaiškiai apibrėžtais ar išvis neišaiškintais terminais (pvz., „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“), kurių reikšmė nebuvo vienodai suprantama nei administruojančiai institucijai, nei pareiškėjams, nei kitoms valstybės institucijoms; 3) vertinimo nuostatos buvo pakeistos įpusėjus vertinimo procesui, t. y. jau po paraiškų pateikimo termino pabaigos, vadovaujantis Aplinkos ministerijos 2025-08-21 raštu Nr. D8 (E)-3473. Šis dokumentas faktiškai pakeitė finansavimo kriterijus, todėl Agentūros Sprendimas buvo priimtas taikant naujas, pareiškėjams iš anksto nežinomas sąlygas. Agentūros veiksmai, keičiant vertinimo kriterijus po Paraiškos pateikimo ir taikant juos atgaline data, pažeidžia draudimo keisti į blogąją pusę principą, įtvirtintą VAĮ 3 straipsnyje. Tokiu būdu sprendimas priimtas priemonėmis, kurios sąlygiškai pablogino pareiškėjos padėtį, nors procedūra jau buvo pradėta; 4) nebuvo užtikrintas ES reglamentų nuoseklus ir vieningas taikymas. Kadangi Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2(b) punkte vartojama sąvoka „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“ nėra aiškiai apibrėžta, o Europos Komisijos praktikoje ji aiškinama plačiai ir neapima technologinės įrangos, Agentūra neturėjo pagrindo savarankiškai siaurinti reglamento taikymo apimties. Tokiu būdu buvo pažeistas teisės aiškinimo nuoseklumo principas bei proporcingumo principas, nes ribojimas viršijo paties Reglamento nuostatas; 5) ES reglamentų taikymo praktika Lietuvos institucijose nėra vienoda. Tą pačią finansavimo priemonę, grindžiamą Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsniu, administruojančios skirtingos institucijos (pvz., Inovacijų agentūra ir APVA) taiko skirtingus tinkamumo kriterijus. Tokia praktika pažeidžia vienodo taikymo ir teisėtų lūkesčių principus, nes pareiškėjai turi teisę tikėtis, kad vienodo pobūdžio projektai bus vertinami pagal vienodus kriterijus visose ministerijose.

Atsižvelgus į išdėstytus teisinius ir faktinius argumentus darytina išvada, kad Agentūros Sprendimas priimtas pažeidžiant teisėtumo, teisinio tikrumo, teisėtų lūkesčių, vienodo taikymo, proporcingumo, draudimo keisti į blogąją pusę ir gero administravimo principus, todėl laikytinas nepagrįstu ir neteisėtu.

Agentūra prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškino, kad 2025-04-15 paskelbė kvietimą teikti paraiškas pagal Aprašo 5 priedą PFSA.

Pareiškėja 2025-07-30 pateikė Paraišką, Energijos vartojimo audito ataskaitą (toliau – Ataskaita) ir Projektų išlaidų tinkamumą įrodančius dokumentus (naujo kombaino komercinį pasiūlymą kartu su įrangos pagrindimu). Ataskaitoje nurodyta, kad įmonė planuoja įsigyti dyzelinį kombainą, kuris suvartos 10 procentų mažiau dyzelino, nei naudojamas esamas kombainas ir leis sutaupyti 11,36 MWh dyzelino energijos per metus. Agentūra nustatė, kad planuojamas įsigyti kombainas naudos iškastinį (dyzelinį) kurą, todėl neatitinka PFSA 5.4 punkto ir 8.2.4 papunkčio, kadangi valstybės pagalba neteikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnių nuostatas.

Agentūra pažymėjo, jog Sprendime pateikė išsamius paaiškinimus dėl Paraiškos atmetimo ir papildomai pateikė Aplinkos ministerijos 2025-08-21 raštą dėl tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų, kuriame nurodyta, kad šios priemonės finansavimo tikslas yra finansuoti projektus, susijusius su privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimu, kurie nurodyti energijos vartojimo audito ataskaitoje, padeda efektyviau vartoti energiją ir įgyvendinti Lietuvai nustatytus šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo tikslus. Aplinkos ministerijos atsakyme nurodyta, kad pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas, finansavimas negali būti suteikiamas

įrenginiams, kurie veikia naudodami iškastinį kurą ir neatitinka „švarių transporto priemonių“ apibrėžimo.

Agentūra paaiškino, kad paraiškų vertinimo metu vertino įvairią planuojamą įsigyti įrangą ir atsiradus neaiškumams, ar gali būti pagal aprašo reikalavimus finansuojami įrenginiai, kurie naudos dyzelinius variklius (iškastinį kurą), kreipėsi į šios priemonės savininę Aplinkos ministeriją prašymu pateikti atsakymą dėl projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų. Aplinkos ministerija rašte paaiškino PFSA 2.8 papunkčio projektams teikiamą valstybės pagalbą pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnį „Investicinė pagalba energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, išskyrus pastatuose“. Reglamentas (ES) Nr. 651/2014 yra bendrasis bendrosios išimties reglamentas, kuriuo nustatomos sąlygos, kada valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka ir apie ją nereikia individualiai pranešti Europos Komisijai. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b dalimi „Pagalba iškastiniu kuru, įskaitant gamtines dujas, kūrenamiems energijos įrenginiams įrengti pagal šį straipsnį neatleidžiama nuo reikalavimo pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį“, tai reiškia, kad valstybės pagalbos iškastiniam kurui negalima teikti pagal bendrąją išimties schemą, kuri patvirtinta PFSA ir kuria siekiama išvengti individualaus (atskiro) pranešimo Europos Komisijai. Aplinkos ministerija rašte atkreipė Agentūros dėmesį į tai, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas ir nurodė, kad jeigu medienos smulkintuvai, kombainai, medkirtės yra savaeigės ratinės transporto priemonės, turinčios vidaus degimo variklį, naudojančios arba galinčios naudoti iškastinį kurą, nurodytų įrenginių įsigijimo išlaidos negali būti finansuojamos.

Agentūra atmetė Paraišką, kadangi Ataskaitoje ir komerciniame pasiūlyme nurodyta, kad planuojama įsigyti dyzelinio variklio kombainą, t. y. naudojančią iškastinį kurą. Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas. Atsižvelgus į Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas, finansavimas šiems įrenginiams yra negalimas, nes jie veikia naudodami iškastinį kurą ir (arba) neatitinka „švarių transporto priemonių“ apibrėžimo, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36b straipsnyje.

Agentūra, vertindama Paraišką ir priimdama sprendimą ją atmesti, vadovavosi Aplinkos ministerijos pateiktu išaiškinimu, kadangi šios priemonės tikslas ne tik sutaupyti suvartojamos energijos kiekį, tačiau nenaudoti iškastinio kuro, siekiant kiekybiškai sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų į aplinką išmetimą.

Pareiškėja skunde teigia, kad Agentūra nepagrįstai atmetė Paraišką ir priimtas sprendimas neatitinka Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslų, 107 ir 108 straipsnių. Reglamente nėra įvardinta, kad bet koks įrenginys, naudojantis iškastinį kurą, negali būti finansuojamas pagal EVE priemonę ir Aprašą siekiama finansuoti priemones tik tas, kurios mažina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį (toliau – ŠESD) ir efektyviau vartoja/sutaupo energiją ir gali naudoti iškastinį kurą, kadangi pagal PFSA sąlygas reikalavimas naudoti įrangai neiškastinį kurą – nenustatytas.

Agentūra nesutinka su šiuo pareiškėjos argumentu. Agentūra konstatavo, kad planuojamas įsigyti kombainas naudos dyzelinį variklį, todėl nesutinka su pareiškėjos 3 argumentu, kad Projektu ne tik mažinamas energijos vartojimas, bet ir mažinamas iškastinio kuro naudojimas. Nagrinėjamu atveju šiuos duomenis patvirtina Ataskaita, 2025-07-18 komercinis pasiūlymas, žemiau pateikiamos nuotraukos, detalizuojančios planuojamą įsigyti įrangą, dyzelinio (iškastinio kuro) sutaupymo rodiklius, ŠESD sutaupymo rodiklius ir keičiamos naujos įrangos rodiklius. Agentūra tinkamai įvertino valstybės pagalbos atitiktį Reglamento 38 straipsniui ir Aprašo 5.4 bei 8.2.4 papunkčiui.

Agentūra Sprendimą priėmė vadovaudamasi VAI 3 straipsnyje įtvirtintais principais – teisėtumo, objektyvumo ir proporcingumo principais. Agentūra sprendimus priima vadovaudamasi galiojančiais teisės aktais, objektyvia faktine medžiaga ir įvertinusi visų suinteresuotų šalių interesų pusiausvyrą. Rašte aiškiai išdėstyti Paraiškos atmetimo pagrindai, todėl Agentūros sprendimas atitinka gero administravimo standartus.

Pareiškėja skunde nurodė, kad Agentūros darbuotojai klaidingai konsultavo pareiškėją Paraiškos rengimo laikotarpiu, jog bus finansuojama dyzelinė įranga, jeigu ji sutaupo ne mažiau kaip 10 MWh/metus energijos, kas nurodyta PFSA ir tik gavusi Aplinkos ministerijos paaiškinimą pakeitė nuomonę. Agentūra nesutinka su tokia pareiškėjos nuomone, kadangi kol pareiškėja nepateikė Ataskaitos ir Projekto finansines išlaidas įrodančios planuojamos įsigyti įrangos techninių duomenų, nebuvo galima nustatyti konkrečios planuojamos įsigyti įrangos. Agentūros darbuotojai tik gavę Paraišką įsitikimo, jog pareiškėja planuoja įsigyti dyzelinio variklio kombainą. Agentūra Paraiškos vertinimo metu vadovavosi Apraše nurodytais reikalavimais ir nekeitė pozicijos dėl Projekto tinkamų finansuoti išlaidų sąlygų. Agentūra tinkamai taikė teisinio tikrumo principą. Šis principas įpareigojo Agentūrą sudaryti sąlygas subjektams susipažinti su galiojančia teise ir esminiais kriterijais, kad priimant sprendimą dėl pareiškėjos paraiškos atmetimo buvo vadovautasi Aprašo 5.4 ir 8.2.4 papunkčiu. Agentūra tinkamai vykdė nustatytus Aprašo reikalavimus ir nustatė bei priėmė sprendimą atmesti Paraišką, kadangi pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnius valstybės pagalba negali būti skiriama įrenginiams/mašinoms naudojančioms iškastinį kurą. Pareiškėjos (14–17) punktuose nurodyti argumentai paremti tik prielaidomis, kad Agentūros darbuotojai neteisingai konsultavo pareiškėją, pakeitė vertinimo kriterijus nepagrįstai rašytiniais dokumentais.

2025-08-12 Agentūra, siekdama išspręsti situaciją skaidriai, proporcingai ir nediskriminuojant nė vieno pareiškėjo bei siekdama įsitikinti ir priimti teisėtus sprendimus vertindama pareiškėjų paraiškas pagal Aprašą, kreipėsi į Europos Komisiją dėl Reglamento 38 straipsnio taikymo srities, prašoma paaiškinti, ar gali valstybės pagalba būti teikiama „energetikos įrangai“, įskaitant mašinoms, lemiančioms didesnę energijos vartojimo efektyvumą. Agentūra iš Europos komisijos 2025-10-17 gavo atsakymą, kuriame nurodyta: <...> „*Kalbant apie investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, remiamas pagal GBER (toliau – GBER) 38 straipsnį, terminas „energetikos įranga“ aiškinamas kaip reiškiantis platų energetikos įrangos tipą, t. y. ne tik energiją gaminančią įrangą (pvz., katilus technologinei šilumai gaminti), bet ir energiją naudojančius prietaisus bei pramoninę įrangą (pvz., krosnis). Pagalba įrangai, naudojančiai iškastinį kurą, pvz., gamtines dujas ar benzina, nepatenka į GBER 38 straipsnio bendrosios išimties taikymo sritį. Be to, reikia pažymėti, kad hibridinė įranga, mašinos ir pramoninės gamybos įrenginiai, naudojančys iškastinį kurą, taip pat negali būti remiami pagal GBER 38 straipsnį“.* Atsižvelgus į Europos Komisijos išaiškinimą, Agentūros sprendimas dėl Paraiškos atmetimo teisėtas.

Pareiškėja skunde taip pat nurodė, kad Agentūra turėtų vadovautis Konkurencijos tarybos atsakymu: Dėl Reglamento 651/2014 nepateikia konkretaus „iškastiniu kuru kūrenamų energijos įrenginių“ sąvokos išaiškinimo, tačiau Komisija yra pateikusi keletą atsakymų į įvairių valstybių narių paklausimus iš kurių matosi, kad „Sąvoka „energetikos įranga“ turi bendrą prasmę ir platų taikymą ES teisėje. Ji apima įvairius energetikos įrangos tipus – nuo elektros energijos gamybos iki šildymo sistemų. Tokiame apibrėžime nėra aiškiai įvardinta, kad technologinė įranga priskiriama „energetikos įrenginių, kūrenančių iškastinį kurą“ kategorijai. Pagal pateiktą apibrėžimą galima suprasti, kad tai yra energiją gaminantys, perduodantys, kaupiantys ir pan. įrenginiai, bet ne technologinė įranga. Dėl šio skundo argumento Agentūra akcentavo, kad atmestinas Konkurencijos tarybos išaiškinimas, kadangi šį projektą administruoja Agentūra ir vadovaujasi Aprašu, Europos Komisijos išaiškinimu skirtu konkrečiai šiai priemonei. Agentūra pagrįstai ir suprantamai nurodė faktinį ir teisinį pagrindus. Tai, kad pareiškėja nesutinka su Sprendime išdėstytais motyvais, nesudaro pagrindo konstatuoti, kad pažeisti teisėtumo, teisinio tikrumo, teisėtų lūkesčių, vienodo taikymo, proporcingumo ir gero administravimo principai. Agentūra atmetė Paraišką vadovaudamasi Tvarokos aprašo 5.4 ir 8.2.4 papunkčiu, kadangi valstybės pagalba neteikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnių nuostatas. Agentūra nustatė, kad pareiškėjos planuojamas įsigyti kombainas eksploatavimo metu naudos iškastinį kurą (dyzelį), todėl minėta įranga nepatenka į finansuojamos įrangos kategoriją.

Skundas tenkintinas

Pagal byloje pateiktus dokumentus nustatyta, kad pareiškėjos Paraiška užregistruota 2025-07-30. Paraiškoje nurodyta, kad Projekto tikslas – padidinti energijos vartojimo efektyvumą pakeičiant esamą nusidėvėjusią technologinę įrangą – kombainą į efektyvesnę inovatyvų kombainą, dėl to sumažės suvartojama energija daugiau kaip 10 MWh per metus, tai įtakos išmetamo CO kiekio mažėjimą. Planuojamas įsigyti pusiau vikšrinis kombainas Lexion 8700TT. Tokie kombainai leidžia derlių nuimti nepalankiomis oro sąlygomis. Pareiškėjai pateiktame 2025-07-18 komerciniame pasiūlyme siūlomas įsigyti javų kombainas Lexion 8700TT, variklis Mercedes-Benz 6cil/15,6 l, atitinka išmetamųjų dujų standartą „Etapas V“, SCR ir EGR technologija, degalų bako talpa 1150 l.

Agentūra Sprendime nurodė, kad 2025-04-15 paskelbė kvietimą teikti paraiškas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022-06-01 įsakymu Nr. D1-160 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos ir Klimato kaitos valdymo Plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo patvirtinimo“ veiklos „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą. Vadovaujantis PFSA 8.1 papunkčiu Agentūra atliko pareiškėjos Paraiškos Projekto vertinimą valstybės pagalbos atitikties Reglamento (ES) Nr. 651/2014 (toliau – Reglamentas) 38 straipsniui ir PSFA 5.4 papunkčio nuostatomis. PFSA 5.4 papunktis nurodo, kad įgyvendinant projektą turi būti laikomasi klimato ir aplinkos apsaugos standartų (*Reglamento 651/2014 2 straipsnio 101 papunkčiu aplinkos apsauga – veiksmai ar veikla, kuriais siekiama sumažinti žmogaus veiklos sukeltą taršą, neigiamą poveikį aplinkai ar kitokią žalą fizinei aplinkai (įskaitant orą, vandenį ir dirvožemį), ekosistemoms ar gamtos ištekliams arba užkirsti jiems kelią, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama sušvelninti klimato kaitą, sumažinti tokios žalos riziką, apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę arba paskatinti efektyviau naudoti gamtos išteklius, įskaitant energijos taupymo priemones ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą bei kitus metodus, kuriais siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų teršalų kiekį, taip pat pereiti prie žiedinės ekonomikos modelių, kad būtų sumažintas pirminių medžiagų naudojimas ir padidintas efektyvumas. Ji taip pat apima veiksmus, kuriais stiprinami gebėjimai prisitaikyti ir mažinamas pažeidžiamumas dėl klimato poveikio.*) atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 11 straipsnį, Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (1.1), Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimą (1.2). Jokia projekto veikla neturėtų būti padaryta reikšminga žala 6 aplinkos tikslams (1.3) nurodytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088. (1.1) Prieštaravimas Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslams (toliau – DVT). DVT, kuriuos pažeistų investicijos į iškastinį kūrą: 1) DVT 7: Įperkama ir švari energija – skatina pereiti prie atsinaujinančių šaltinių; 2) DVT 13: Klimato kaitos mažinimas – reikalauja emisijų mažinimo; 3) DVT 15 : Gyvybė žemėje – tarša iš iškastinio kuro kenkia ekosistemoms. Iškastinis kuras stabdo darnaus vystymosi progresą ir pažeidžia JT DVT integruotą principą. (1.2) Pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimą, pasirašiusios šalys, įskaitant ES ir Lietuvą, įsipareigojo : 1. Riboti temperatūros kilimą iki mažiau nei 2° C, siekiant 1.5° C ribos; Pasiekti klimato neutralumą iki 2050 m. Iškastinio kuro naudojimas neleidžia mažinti emisijų, priešingai – sukuria ilgalaikį teršimo šaltinį. Tai stabdo pažangą įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus. (1.3) Reglamentas (ES) 2020/852 dėl tvaraus investavimo sistemos aiškiai nustato principą „nedaryti reikšmingos žalos“ šešioms aplinkos tikslams: 1) klimato kaitos švelninimas; 2) prisitaikymas prie klimato kaitos; 3) vandens ir jūrų išteklių apsauga; 4) žiedinė ekonomika; 5) Taršos prevencija ir kontrolė; 6) biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga. Iškastinio kuro naudojimas tiesiogiai prieštarauja trims iš šių tikslų: 1. Didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas, prisidedant prie klimato kaitos; 2. Sukelia oro, vandens ir dirvožemio taršą, o tai pažeidžia taršos prevencijos principą. 3. Neužtikrina žiedinės ekonomikos principų, nes priklauso nuo neišnykstančių, ribotų resursų. (2) Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2(b) papunkčiu, kad pagalba iškastiniu kuru, įskaitant gamtines dujas, kūrenamiems energijos įrenginiams įrengti pagal šį straipsnį neatleidžiama nuo reikalavimo pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį.

Pažymėjo, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kad projekto paraiškoje numatytas įsigyti įrenginys naudoja iškastinį kurą ir neatitinka PFSA 5.4 punkto, o PFSA 8.2. punkte nurodyta, kad valstybės pagalba neteikiama: < 8.2.4. pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnius >, todėl atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Paraiškai negali būti skiriamas finansavimas ir Paraiška yra atmetama.

Prie Sprendimo pridėtas Aplinkos ministerijos 2025-08-21 raštas Nr. D8(E)-3473 ir Europos Komisijos išaiškinimas užsienio kalba. Aplinkos ministerija 2025-08-21 rašte Nr. D8(E)-3473 „Dėl tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų“ nurodė, kad išnagrinėjusi Agentūros raštą „Dėl „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimo“ projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų“ informuoja, kad šios priemonės finansavimo tikslas yra finansuoti projektus, susijusius su privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimu, kurie nurodyti energijos vartojimo audito ataskaitoje, padeda efektyviau vartoti energiją ir įgyvendinti Lietuvai nustatytus šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo tikslus. Vadovaujantis 2022–2030 metų aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos ir Klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo 5 priedu 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos ir Klimato kaitos valdymo Plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ veiklos „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 2.8 papunkčiu projektui teikiama valstybės pagalba, pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnį „Investicinė pagalba energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, išskyrus pastatuose“. Reglamentas (ES) Nr. 651/2014 yra bendrasis bendrosios išimties reglamentas, kuriuo nustatomos sąlygos, kada valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka ir apie ją nereikia individualiai pranešti Europos Komisijai. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b dalimi „Pagalba iškastiniu kuru, įskaitant gamtines dujas, kūrenamiems energijos įrenginiams įrengti pagal šį straipsnį neatleidžiama nuo reikalavimo pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį“, tai reiškia, kad valstybės pagalbos iškastiniam kurui negalima teikti pagal bendrąją išimties schemą, kuri patvirtinta PFSA ir kuria siekiama išvengti individualaus (atskiro) pranešimo Europos Komisijai. Atkreipė Agentūros dėmesį, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas. Pažymėjo, kad medienos smulkintuvas, kombainas, medkirtės yra savaeigės ratinės transporto priemonės, turinčios vidaus degimo variklį, naudojančios arba galinčios naudoti iškastinį kurą. Atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas, finansavimas šiems įrenginiams yra negalimas, nes jie veikia naudodami iškastinį kurą ir (arba) neatitinka „švarių transporto priemonių“ apibrėžimo, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36b straipsnyje.

Ginčo situacijai yra aktualūs toliau nurodyti teisės aktai.

Aplinkos ministras 2022-06-01 įsakymu Nr. D1-160 patvirtino 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašą (toliau – Aprašas). Aprašo 5.1 papunktyje nurodyta veikla Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas, finansavimo šaltinis Klimato kaitos programa (KKP), rodiklio pavadinimas – R suminis ŠESD sumažinimo efektas, administruojanti institucija APVA, dalyvaujanti institucija Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (AM), Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (EM), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (EIM).

Aprašo 5 priedas yra 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02

„Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ veiklos „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (PFSA). PFSA 1.2 papunktyje išvardyti teisės aktai, kuriais vadovaujamosi rengiant, teikiant ir vertinant projekto įgyvendinimo planą (toliau – PIP), priimant sprendimą dėl projekto finansavimo, sudarant projekto sutartį ir įgyvendinant projektą.

PFSA nurodyta: Pagal Aprašą finansuojama veikla – privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas, įgyvendinant energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurios padeda efektyviau vartoti energiją (2.1 papunktis); Finansavimas neskiriamas pareiškėjui, jeigu jis yra gavęs finansavimą pagal Investicijų programos 9 prioriteto „Teisingos pertvarkos fondas“ veiklą „Alternatyvaus kuro diegimas pramonės įmonėse“ Kauno, Šiaulių ir Telšių regionuose ir (arba) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos įgyvendinamą priemonę „Juridinių asmenų investicijoms į iškastinio kuro naudojimo pakeitimą ar mažinimą ir (ar) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą“, Investicijų programos 2 prioriteto veiklos kvietimus „Didinti energijos vartojimo efektyvumą pramonės įmonėse“ arba dalyvauja 2 prioriteto veiklos kvietime „Energetinis efektyvumas pramonėje“ (2.6 papunktis); Pagal Aprašą projektui teikiama valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje. Finansavimas skiriamas kaip valstybės pagalba, kuri teikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnį „Investicinė pagalba energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, išskyrus pastatuose“. Maksimalus dotacijos dydis vienam pareiškėjui, vertinant ir susijusias įmones, yra 1 500 000 mln. eurų. Projektui skirtų finansavimo išlaidų suma – valstybės pagalba – išmokama pagal projekto finansavimo sutartyje nustatytą finansavimo intensyvumą (2.8 papunktis); Finansavimo suma pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnį „Investicinė pagalba energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, išskyrus pastatuose“: (2.9 papunktis); Tinkamos finansuoti išlaidos (2.10 papunktis): Kai investicijas sudaro aiškiai identifikuojamos investicijos, kuriomis siekiama tik padidinti energijos vartojimo efektyvumą, ir nėra mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijų pagal priešingos padėties scenarijų, tinkamos finansuoti išlaidos yra visos investicinės išlaidos. Tinkamos finansuoti išlaidos yra papildomos investicinės išlaidos, būtinos aukštesniam energijos vartojimo efektyvumo lygiui pasiekti. Jos nustatomos investicines išlaidas lyginant su investicinėmis išlaidomis pagal priešingos padėties scenarijų, kurios būtų vykdomos, jei pagalba nebūtų teikiama, taip (Europos Komisijos išaiškinimas dėl tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo <https://www.esinvesticijos.lt/uploads/documents/docs/2023-12/39710ca99416aeb326f50434010feb6c5d4bf51b986aebf84b3dcda81e9bd2ce.pdf>): (2.10.1 papunktis); Kai pagal priešingos padėties scenarijų numatoma mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicija, atitinkanti įprastą komercinę praktiką atitinkamame sektoriuje, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir mažesnio energijos vartojimo efektyvumo investicijos išlaidų skirtumas (2.10.1.1 papunktis); Kai pagal priešingos padėties scenarijų numatoma tokia pati investicija, kuri bus vykdoma vėliau, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir vėlesnės investicijos išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija (2.10.1.2 papunktis); Kai pagal priešingos padėties scenarijų esami įrenginiai ir įranga būtų toliau eksploatuojami, tinkamas finansuoti išlaidas sudaro investicijos, kuriai skiriama valstybės pagalba, išlaidų ir investicijos į esamo įrenginio ir įrangos techninę priežiūrą, remontą ir modernizavimą išlaidų grynosios dabartinės vertės skirtumas, diskontuotas iki to momento, kai bus vykdoma remiama investicija (2.10.1.3 papunktis); 2.10.2. Tinkamos finansuoti išlaidos – išlaidos, skirtos naujai (nenaudotai) apšvietimo, šildymo sistemos ar technologinių procesų įrangai įdiegti, įgyvendinant energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones (2.10.2 papunktis); Netinkamos finansuoti išlaidos (2.11 papunktis): 2.11.1. išlaidos, tiesiogiai nesusijusios su didesnio galutinės energijos vartojimo efektyvumo užtikrinimu; <...> (2.11.1 papunktis); Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai (su PIP teikiami dokumentai ir informacija): (2.14 papunktis); Pareiškėjas nurodo energijos vartojimo audite nustatytas ir planuojamas įdiegti priemones ir prognozuojamą sutaupyti energijos kiekį MWh. Energijos turi būti sutaupyta ne mažiau kaip 10 MWh/m. Nepasiekus šio kriterijaus, dotacija neteikiama ir privalo būti

gražinta (jei buvo suteikta) (2.14.3 papunktis); Gautų PĮP vertinimą Agentūra atlieka per 60 darbo dienų (2.21 papunktis); Atlikus PĮP vertinimą, sprendimas skirti finansavimą įforminamas Agentūros direktoriaus įsakymu, skirtas finansavimas skelbiamas Teisės aktų registre. Skelbiamoje informacijoje nurodomi pareiškėjai, pareiškėjų (įmonių) kodai, projektų numeriai, skirtos dotacijos dydis (2.22 papunktis).

PFSA 5.2 papunktyje nurodyta, kad projekto veiklomis prisidedama siekiant Nacionaliniame pažangos plane įtvirtinto darnaus vystymosi HP įgyvendinimo ir pažangos rodiklių „1.2. Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų dalies“ ir „1.3. Išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio pokytis ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose, palyginti su 2005 m.“, 5.4 papunktyje nurodyta, kad Įgyvendinant projektą, turi būti laikomasi klimato ir aplinkos apsaugos standartų, atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 11 straipsnį, Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimą. Jokia projekto veikla neturėtų būti padaryta reikšminga žala 6 aplinkos tikslams, nurodytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088.

PFSA 8.1 papunktyje nurodyta, kad pagal Aprašą, projekto veiklą finansavimas yra valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje. Finansavimas, skiriamas projektams kaip valstybės pagalba, yra investicinė pagalba, kuri teikiama pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnį, atsižvelgiant į I skyriaus nuostatas bei 1 straipsnio 2–5 dalyse nustatytus apribojimus. Projektų valstybės pagalbos atitiktis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio nuostatomis vertinimą atlieka Agentūra, 8.2 papunktyje nurodyta, kad valstybės pagalba neteikiama: pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2, 2a, 2b straipsnius (8.2.4 papunktis), 8.5 papunktyje nurodyta, kad Administruojančioji institucija PĮP vertinimo metu patikrina pareiškėjo teisę gauti valstybės pagalbą pagal Reglamentą (ES) Nr. 651/2014, Agentūra teisės aktų nustatyta tvarka skiriamą finansavimo sumą Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registre registruoja vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, 8.10 papunktyje nurodyta, kad netinkamos finansuoti išlaidos: išlaidos, tiesiogiai nesusijusios su didesnio galutinės energijos vartojimo efektyvumo užtikrinimu (8.10.1 papunktis), 9 papunktyje nurodyta, kad kiekvienas projektas turi atitikti Projektų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų 2023 m. liepos 4 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-257 „Dėl Strateginio valdymo metodikos taikymo“ (toliau – Projektų taisyklės) 7 priede nustatytus projektų bendruosius atrankos kriterijus.

2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (toliau – Reglamentas 651/2014) 38 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad investicinė pagalba, leidžianti įmonėms padidinti energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus pastatuose, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį ir jai netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu tenkinamos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos. Šio 38 straipsnio 2b dalyje nurodyta, kad pagalba iškastiniu kuru, įskaitant gamtines dujas, kūrenamiems energijos įrenginiams įrengti pagal šį straipsnį neatleidžiama nuo reikalavimo pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį.

Reglamento 651/2014 2 straipsnio pagalbai aplinkos apsaugai taikomos apibrėžtys 101 dalyje nurodyta, kad aplinkos apsauga – veiksmai ar veikla, kuriais siekiama sumažinti žmogaus veiklos sukeltą taršą, neigiamą poveikį aplinkai ar kitokią žalą fizinei aplinkai (įskaitant orą, vandenį ir dirvožemį), ekosistemoms ar gamtos ištekliams arba užkirsti jiems kelią, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama sušvelninti klimato kaitą, sumažinti tokios žalos riziką, apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę arba paskatinti efektyviau naudoti gamtos išteklius, įskaitant energijos taupymo priemones ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą bei kitus metodus, kuriais siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų teršalų kiekį, taip pat pereiti prie žiedinės ekonomikos modelių, kad būtų sumažintas pirminių medžiagų naudojimas ir padidintas efektyvumas. Ji taip pat apima veiksmus, kuriais stiprinami gebėjimai prisitaikyti ir mažinamas pažeidžiamumas dėl klimato poveikio.

Reglamento 651/2014 2 straipsnio 102 dalyje nurodyta, kad Sąjungos standartas – a) privalomas Sąjungos standartas, nustatantis rodiklius, kuriuos atskiros įmonės turi pasiekti aplinkosaugos srityje, išskyrus Sąjungos lygmeniu nustatytus standartus arba tikslus, kurie privalomi valstybėms narėms, bet ne atskiroms įmonėms, arba b) įpareigojimas taikyti geriausius prieinamus gamybos būdus (GPGB), apibrėžtus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES (22), ir užtikrinti, kad išmetamųjų teršalų kiekis neviršytų kiekio, kuris būtų pasiektas taikant GPGB; jeigu su GPGB susiję išmetamųjų teršalų kiekiai nustatyti įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal Direktyvą 2010/75/ES ar pagal kitas taikytinas direktyvas, atsižvelgiant į šį reglamentą bus taikomi tie kiekiai; jeigu tie kiekiai išreikšti intervalu, bus taikoma ta riba, nuo kurios laikoma, kad atitinkama įmonė taiko GPGB; <...>. Reglamento 651/2014 2 straipsnio 103 dalyje nurodyta, kad energijos vartojimo efektyvumas – energijos vartojimo efektyvumas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES (28) 2 straipsnio 4 punkte. Reglamento 651/2014 2 straipsnio 103a dalyje nurodyta, kad pirminė energija – atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų energijos išteklių energija, kuri nebuvo kaip nors konvertuota ar transformuota.

Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Agentūros Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėja nesutinka su Agentūros Sprendimu tuo aspektu, kad Sprendimas priimtas nesivadovaujant PFSA, kuriame turi būti apibrėžti vertinimo kriterijai, vertinimas atliktas remiantis neišaiškintu terminu „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“, Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b punkte vartojama sąvoka „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“ nėra aiškiai apibrėžta, o Agentūra neturėjo pagrindo savarankiškai siaurinti reglamento taikymo apimties, ES reglamentų taikymo praktika Lietuvos institucijose nėra vienoda, tą pačią finansavimo priemonę, grindžiamą Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsniu, administruojančios skirtingos institucijos (pvz., Inovacijų agentūra ir APVA) taiko skirtingus tinkamumo kriterijus. Tokia praktika pažeidžia vienodo taikymo ir teisėtų lūkesčių principus.

Dėl Paraiškos neatitikimo PFSA 8.2.4 papunkčio nuostatomis (Dėl Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b dalies nuostatų taikymo) pasisakytina, kad nagrinėjamu atveju Agentūra remiasi Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio nuostatomis. Sprendime pacituota Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2(b) dalies nuostata, kad pagalba iškastiniu kuru, įskaitant gamtines dujas, kūrenamiems energijos įrenginiams įrengti pagal šį straipsnį neatleidžiama nuo reikalavimo pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, Sprendime pažymėta, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas, Sprendime padaryta išvada, kad kadangi Paraiškoje numatytas įrenginys naudoja iškastinį kurą ir neatitinka PFSA 5.4 papunkčio, pagal 8.2.4 papunktį valstybės pagalba neteikiama.

Prie Sprendimo pridėtame Aplinkos ministerijos 2025-08-21 rašte Nr. D8(E)-3473, kuris gali būti laikytinas Sprendimo papildoma motyvuojamoji dalis, paaiškinta, kad vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b dalimi reiškia, kad valstybės pagalbos iškastiniam kurui negalima teikti pagal bendrąją išimties schemą, kuri patvirtinta Apraše ir PFSA ir kuria siekiama išvengti individualaus (atskiro) pranešimo Europos Komisijai. Minėtame Aplinkos ministerijos rašte nurodyta, kad Klimato kaitos programos ir Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, todėl jeigu įrenginys naudoja ar gali naudoti iškastinį kurą, jis patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostatas. Finansavimas šiems įrenginiams yra negalimas, nes jie veikia naudodami iškastinį kurą ir (arba) neatitinka „švarių transporto priemonių“ apibrėžimo, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36b straipsnyje.

Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl Reglamento (ES) Nr. 651/2014 38 straipsnio 2b dalies taikymo, nes pareiškėja nesutinka su Agentūros pateiktu termino „iškastiniu kuru kūrenami energijos įrenginiai“ aiškinimu.

Sprendime nurodytas Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas yra mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Dėl šio Agentūros teiginio pažymėtina, kad Sprendime nėra nurodyta konkretaus šio

Reglamento straipsnio, dalies, punkto nuostatos, kurioje būtų reglamentuotas būtent toks Agentūros nurodytas Reglamento (ES) Nr. 651/2014 tikslas. Be to, Sprendime nėra nurodyta Reglamento (ES) Nr. 651/2014 nuostata, pagal kurias įrenginys patenka į nefinansuojamų įrenginių kategoriją. Sprendime nėra paaiškinta dėl kokių motyvų (priežasčių) pareiškėjos planuojamas įsigyti javų kombainas, kuris naudoja iškastinį kurą, nepriskiriamas iškastiniu kuru kūrenamiems energijos įrenginiams.

Nors minėtame rašte Aplinkos ministerija nurodė, kad finansavimas šiems įrenginiams yra negalimas, nes jie veikia naudodami iškastinį kurą ir (arba) neatitinka „švarių transporto priemonių“ apibrėžimo, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 651/2014 36b straipsnyje, tačiau nei Sprendime, nei šiame rašte nėra nurodyta konkrečiai šio 36b straipsnio nuostata kuria remiantis padaryta ši išvada (nenurodyta dalis, punktas).

Dėl Paraiškos neatitikimo PFSA 5.4 papunkčio nuostatomis pažymėtina, kad Agentūra rėmėsi PFSA 5.4 papunkčio nuostata – įgyvendinant projektą turi būti laikomasi klimato ir aplinkos apsaugos standartų, atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 11 straipsnį, Jungtinių Tautų DVT, Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimą. Jokia projekto veikla neturėtų būti padaryta reikšminga žala 6 aplinkos tikslams, nurodytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088.

Dėl Jungtinių Tautų DVT Sprendime nurodyta, kad prieštaravimas Jungtinių Tautų DVT, kuriuos pažeistų investicijos į iškastinį kurą: DVT 7 įperkama ir švari energija – skatina pereiti prie atsinaujinančių šaltinių; DVT 13 klimato kaitos mažinimas – reikalauja emisijų mažinimo; DVT 15 gyvybė žemėje – tarša iš iškastinio kuro kenkia ekosistemoms. Iškastinis kuras stabdo darnaus vystymosi progresą ir pažeidžia JT DVT integruotą principą.

Kaip galima suprasti iš Sprendimo, Agentūra padarė išvadą, jog investicijos į iškastinį kurą prieštarauja Jungtinių Tautų DVT 7, 13 ir 15 tikslui. Tačiau Sprendime nėra nurodyta kokių teisės aktu yra priimtas Jungtinių Tautų DVT, nėra nurodyta konkrečių jo teisės nuostatų – straipsnio, dalies, punkto, kuriomis buvo remiamasi priimant Sprendimą. Taigi, Sprendime nenurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas.

Dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimo Sprendime nurodyta, kad šį susitarimą pasirašiusios šalys, įskaitant ES ir Lietuvą, įsipareigojo riboti temperatūros kilimą iki mažiau nei 2° C, siekiant 1.5° C ribos, pasiekti klimato neutralumą iki 2050 m. Iškastinio kuro naudojimas neleidžia mažinti emisijų, priešingai – sukuria ilgalaikį teršimo šaltinį. Tai stabdo pažangą įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus. Kaip galima suprasti iš Sprendimo, Agentūra padarė išvadą, jog investicijos į iškastinį kurą prieštarauja Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimui. Tačiau Sprendime nėra nurodyta kokių teisės aktu yra priimtas klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimas, nėra nurodyta konkrečių jo teisės nuostatų – straipsnio, dalies, punkto, kuriomis buvo remiamasi priimant Sprendimą. Taigi, Sprendime aiškiai nenurodytas jo priėmimo teisinis pagrindas.

Sprendime nurodyta, kad jokia projekto veikla neturėtų būti padaryta reikšminga žala 6 aplinkos tikslams, nurodytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088. Reglamentas (ES) 2020/852 dėl tvaraus investavimo sistemos aiškiai nustato principą „nedaryti reikšmingos žalos“ 6 aplinkos tikslams: 1) klimato kaitos švelninimas; 2) prisitaikymas prie klimato kaitos; 3) vandens ir jūrų išteklių apsauga; 4) žiedinė ekonomika; 5) taršos prevencija ir kontrolė; 6) biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga. Sprendime paaiškinta, kad iškastinio kuro naudojimas tiesiogiai prieštarauja 3 tikslams: 1) didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas, prisidedant prie klimato kaitos; 2) sukelia oro, vandens ir dirvožemio taršą, o tai pažeidžia taršos prevencijos principą; 3) neužtikrina žiedinės ekonomikos principų, nes priklauso nuo neišnykstančių, ribotų resursų.

Kaip galima suprasti iš Sprendimo, Agentūra padarė išvadą, jog investicijos į iškastinį kurą prieštarauja 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)

2019/2088 tikslams. Tačiau Sprendime nėra nurodyta konkretaus šio teisės akto nuostatų – straipsnio, dalies, punkto, kuriomis buvo vadovautasi priimant Sprendimą. Taigi, Sprendime aiškiai nenurodytas teisinis jo priėmimo pagrindas, be to, nėra nurodyti motyvai lėmę būtent tokias išvadas.

Pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies nuostatas, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

Aiškindamas šias VAI nuostatas LVAT yra pažymėjęs, kad administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės aktų reikalavimus, taip pat su gero administravimo principu, kurių viešojo administravimo subjektas privalo laikytis (žr., pvz., LVAT 2014 m. kovo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-756-997/2014; 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015 ir kt.).

Apibendrinant aukščiau išdėstyta, darytina išvada, kad Sprendimas naikintinas kaip neatitinkantis nurodytų VAI reikalavimų, o pareiškėjos skundo reikalavimai tenkintini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos žemės ūkio bendrovės (duomenys neskelbtini) 2025-10-21 skundą tenkinti.

Panaikinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros 2025-09-29 sprendimą Nr. APVA-5552 „Dėl sprendimo atmesti paraišką Nr. KK-AM-J04-0017“.

Įpareigoti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrą iš naujo įvertinti pareiškėjos paraišką Nr. KK-AM-J04-0017 ir pateikti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas